

عنوان مقاله:

اثر رژیم‌های آبیاری بر عملکرد، اجزاء عملکرد و خصوصیات کیفی اسانس اکوتیپ‌های زیره سبز (Cuminum Cyminum L.) در شرایط آب و هوایی افغانستان

محل انتشار:

فصلنامه بوم‌شناسی کشاورزی، دوره 10، شماره 4 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

محمد یوسف جامی - دانشگاه شاهد

عبداله ملافیلابی - موسسه پژوهشی علوم و صنایع غذایی، مشهد، ایران

مجید امینی دهقی - دانشگاه شاهد

خلاصه مقاله:

زیره سبز (*Cuminum cyminum* L.) یکی از مهم‌ترین و اقتصادی‌ترین گیاهان دارویی است که کشت و کار آن می‌تواند به ویژه در مناطق خشک و نیمه‌خشک در شرایط کم‌آبی حائز اهمیت باشد. به منظور بررسی و تعیین بهترین زمان آبیاری و انتخاب توده‌های مناسب زیره سبز در منطقه هرات-افغانستان، آزمایشی به صورت کرت‌های خرد شده در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی با چهار تکرار در سال 1388 در مزرعه تحقیقاتی دانشکده کشاورزی دانشگاه هرات انجام شد. چهار رژیم آبیاری شامل دیم (1W)، بعد از ساقه رفتن (2W)، اوایل گلدهی (3W) و اوایل دانه‌بندی (4W) به عنوان عامل اصلی و توده‌های بذر راجستان هند (1V)، بادغیس افغانستان (2V) و کاشمر ایران (3V) به عنوان عامل فرعی در نظر گرفته شدند. صفات مورد مطالعه شامل ارتفاع بوته، تعداد چتر در گیاه، تعداد دانه در چتر، تعداد ساقه فرعی، وزن هزار دانه، عملکرد دانه، شاخص برداشت و صفات کیفی شامل مواد مؤثره موجود در اسانس زیره سبز بودند. نتایج نشان داد که اثر ساده و متقابل زمان آبیاری و توده بر عملکرد و حجم اسانس، عملکرد بذر، وزن هزار دانه، تعداد دانه در چتر، تعداد ساقه فرعی، شاخص برداشت، درصد کومین آلدئید و پارا-سیمن معنی‌دار بود. بالاترین مقدار برای آبیاری در اوایل گلدهی و توده هندی مشاهده شد، اما بیشترین تعداد ساقه فرعی از توده افغانستان بدست آمد. بالاترین درصد شاخص برداشت و تعداد ساقه‌های فرعی به ترتیب برای آبیاری در اوایل دانه‌بندی و دیم بدست آمد. بیشترین میزان کومین آلدئید از توده‌های ایرانی و افغانستانی به ترتیب با 35/27% و 73/25% و بیشترین مقدار پارا-اسیمن (81/25%) از اثر متقابل توده هندی با تیمار آبیاری اوایل دانه‌بندی بدست آمد. طبق نتایج توده هندی + آبیاری در اوایل گلدهی برای شرایط آب و هوایی هرات-افغانستان توصیه می‌گردد.

کلمات کلیدی:

زیره سبز، زمان آبیاری، حجم و عملکرد اسانس، عملکرد دانه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1172702>

